

Beslut

FI Dnr 05-595-342

Mondial Fondkommission Sverige AB
Nybrogatan 6
114 34 STOCKHOLM

Meddelande av varning

Finansinspektionens beslut (att meddelas 2005-05-30, kl. 10.00)

Finansinspektionen meddelar Mondial Fondkommission Sverige AB varning.

Hur man överklagar till länsrätten framgår av bilaga 1.

Finansinspektionens samlade bedömning

Värdepappersrörelse ska, i enlighet med 1 kap. 7 § lagen om värdepappersrörelse, bedrivas så att allmänhetens förtroende upprätthålls och enskildas kapitalinsatser inte otillbörligt äventyras samt i övrigt så att rörelsen kan anses sund.

Enligt 6 kap. 4 § lagen om värdepappersrörelse ska Finansinspektionen vid sin tillsyn se till att en sund utveckling av verksamheten främjas. Enligt 6 kap. 9 § samma lag ska ett tillstånd att bedriva värdepappersrörelse återkallas bl.a. om institutet genom att överträda lagen om värdepappersrörelse eller föreskrift som meddelats med stöd av lagen eller på annat sätt visat sig olämpligt att utöva sådan rörelse som tillståndet avser. Om det är tillräckligt får Finansinspektionen, i enlighet med 6 kap. 9 a § lagen om värdepappersrörelse, istället för att återkalla tillståndet meddela varning.

Bolaget har i strid med lag förmedlat fondandelar och har underlåtit att vidta de åtgärder som följer av lag. Bolaget har dessutom använt sig av en distributionsform som inte är lämplig eftersom försäkringsmäklare inte får förmedla fondandelar på sätt som skett här. En av samarbetsparterna är därtill inte ens registrerad försäkringsmäklare. Vidare kan konstateras att bolaget har lämnat otydlig och motstridig information både på sin hemsida och till Finansinspektionen, saknat ansvarsförsäkring under en period om drygt ett år, inte lämnat in årsredovisningen för 2003 i tid till Finansinspektionen samt inte heller informerat

Finansinspektionen om bytena av VD. Till detta kommer att bolaget vid ett flertal tillfällen redovisat otillåten stor exponering enligt kapitaltäckningslagen.

Sammantaget finner Finansinspektionen att bolaget inte har uppfyllt kravet i 1 kap. 7 § lagen om värdepappersrörelse att värdepappersrörelse ska bedrivas så att rörelsen kan anses sund. Finansinspektionen kan konstatera att, eftersom bolaget under en lång tid och i stor omfattning haft betydande brister i sin verksamhet, föreligger förutsättningar för återkallelse av bolagets tillstånd.

Bolaget har emellertid tillsvidare stoppat den försäljnings- och förmedlingsverksamhet som bedrivits i strid med lag. För övriga av Finansinspektionen påtalade överträdelser har bolaget vidtagit rättelse. I den handlingsplan som bolaget redovisat finns en rättslig analys av förmedlade produkters rättsliga status.

Bolaget bedömer i sin analys av de förmedlade produkternas rättsliga status att dessa utgör fondandelar. Bolaget är medvetet om att dessa fondandelar inte kan förmedlas i Sverige förrän de fått tillstånd enligt 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder. En sådan ansökan kommer att ges in till Finansinspektionen. Bolaget utreder vidare möjligheten att förmedla andra finansiella instrument, t.ex. aktieindexobligationer och kommer med anledning av detta eventuellt att ge in en ansökan om utvidgat tillstånd att bedriva värdepappersrörelse i enlighet med 1 kap. 3 § första stycket 5 lagen om värdepappersrörelse, d.v.s. för garantigivning eller annan medverkan vid emissioner av fondpapper eller erbjudanden om köp eller försäljning av finansiella instrument som är riktade till en öppen krets.

Av handlingsplanen framgår vidare bl.a. att bolaget har bytt ut den verkställande direktören, två av styrelseledamöterna samt den regelansvarige befattningshavaren, anlitat en extern oberoende granskare, anlitat en ny juridisk rådgivare, anställt nya erfarna medarbetare samt planerar och genomför utbildningsinsatser för personalen. Till detta kommer att bolaget för närvarande gör en total översyn av bolagets verksamhet vilket innebär att bolagets alla instruktioner, processer och rutiner går igenom. Bolagets ägare har dessutom utfäst sig att tillföra likvida medel under den tid bolaget saknar intäkter.

Finansinspektionen finner att bolaget vidtagit rättelse. För att göra verksamheten lagenlig måste bolaget vidta de omfattande åtgärderna som framgår av handlingsplanen. Finansinspektionen bedömer emellertid att bolaget har goda förutsättningar att avhjälpa de återstående bristerna varför Finansinspektionen, trots att de brister som förelegat varit omfattande, stannar vid en varning.

Finansinspektionen kommer i sin tillsyn noga att följa bolaget.

Ärendet

Bakgrund

Mondial Fondkommission Sverige AB (bolaget) är ett värdepappersbolag som sedan den 6 december 1993 har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse enligt lagen (1991:981) om värdepappersrörelse. Värdepappersbolag står under Finansinspektionens tillsyn.

Bolaget har tillstånd att bedriva värdepappersrörelse i form av förmedling av kontakt mellan köpare och säljare av finansiella instrument eller i annat fall medverka vid transaktioner avseende sådana instrument enligt 1 kap. 3 § första stycket 2 lagen om värdepappersrörelse.

Bolaget har också tillstånd att såsom sidoverksamhet lämna råd i finansiella frågor samt ta emot medel med redovisningsskyldighet enligt 3 kap. 4 § första stycket 1 och 3 lagen om värdepappersrörelse. Vidare har bolaget, i enlighet med 3 kap. 4 § fjärde stycket lagen om värdepappersrörelse, tillstånd att såsom sidoverksamhet bedriva förmedling av krediter från Svecia Finanz AG till kunder avseende finansiering av fondandelar som förmedlas av värdepappersbolaget till dess kunder.

Finansinspektionen genomförde den 9 juni 2004 en platsundersökning hos bolaget. Efter platsundersökningen har Finansinspektionen tagit fram information från bolagets hemsida samt erhållit kommentarer och kompletteringar från bolaget. Finansinspektionen har sammanställt sina iakttagelser i en skrivelse som kommunicerades till bolaget den 11 oktober 2004. Skrivelsen innehöll också Finansinspektionens preliminära bedömningar och att Finansinspektionen övervägde frågan om bolaget uppfyller kraven på en sund värdepappersrörelse enligt 1 kap. 7 § lagen om värdepappersrörelse och i så fall om en eventuell sanktion skulle komma i fråga. Bolaget bereddes tillfälle att yttra sig.

Bolaget har yttrat sig i tre skrivelser som inkom till Finansinspektionen den 25 oktober 2004, den 22 februari samt den 1 april 2005. Finansinspektionen har därtill även haft personliga möten med bolaget.

Vid styrelsemöte den 29 april 2005 beslutade Finansinspektionens styrelse att, vid nästa styrelsemöte den 27 maj 2005, ta slutlig ställning till frågan om bolaget uppfyller kraven på en sund värdepappersrörelse. Bolaget förelades med anledning av detta att, senast den 16 maj 2005, skriftligen presentera en analys av förmedlade produkters rättsliga status, en beskrivning av de åtgärder bolaget avser att vidta så att förmedlingsverksamheten uppfyller kraven i svensk lag och en tidplan för när dessa åtgärder ska vara genomförda samt en detaljerad redogörelse för hur bolaget avser att säkerställa nödvändiga rutiner för styrning och kontroll av ytterligare överträdelser inte sker av lagstadgade krav avseende värdepappersrörelsen.

Bolagets verksamhet

Bolaget, vars verksamhet sedan lång tid består i att förmedla fondandelar i fonder belägna utanför EES, har uppgett att det samarbetar dels med ett 60-tal försäkringsmäklare, dels med åtminstone ett annat bolag som inte står under tillsyn av Finansinspektionen. Samarbetet innebär att samarbetsparterna informerar intresserade kunder om de fonder bolaget förmedlar samt om kundernas möjlighet att låna pengar av Mondial Securities AG (namnändrat från Svecia Finanz AG). Kunderna får också ett "avtalspaket" där bl.a. ett låneavtal ingår. Då kunderna fyllt i bl.a. fondandelsordern samt låneavtalet vidarebefordrar samarbetspartnern dessa handlingar till bolaget som i sin tur vidarebefordrar dessa till fondföretaget respektive långgivaren. Kunder har också möjlighet att vända sig direkt till bolaget för köp av fondandelar.

Förmedling av fondandelar

Bolaget har som huvudsaklig verksamhet att förmedla utländska fonder till svenska kunder. Den produkt som förmedlats, även via bolagets samarbetspartners, har av bolaget från tid till annan kallats olika saker. Vid något tillfälle har bolaget marknadsfört produkten såsom en aktieindexobligation, men annars anger bolaget att det är fråga om fondandelar. Bolaget har också slutligen till Finansinspektionen gjort gällande att det är fråga om fondandelar.

De fonder som bolaget förmedlar utgör, enligt bolagets egna uppgifter, s.k. investeringsceller i Mondial Investment PCC Limited på Guernsey. Fonderna förvaltas av Mondial International Group Limited på Guernsey.

Fondandelar som finansiell produkt är finansiella instrument och omfattas därför av bolagets verksamhetstillstånd enligt lagen om värdepappersrörelse. Det finns emellertid ytterligare bestämmelser som reglerar möjligheten att sälja utländska fondandelar i Sverige. I lagen (2004:46) om investeringsfonder regleras de svenska och utländska bolag som bedriver fondverksamhet. Utgångspunkten är att utländska fonder inte får marknadsföras och säljas i Sverige utan Finansinspektionens tillstånd. För sådana fonder som är harmoniserade enligt EG:s s.k. UCITS-direktiv (85/611/EEG), gäller ett enkelt notifieringsförfarande. För alla andra utländska fonder, som alltså på något sätt avviker från EG-regleringen, gäller emellertid att dessa fonder får marknadsföras och säljas i Sverige endast efter Finansinspektionens uttryckliga tillstånd (1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder). Motsvarande systematik gällde enligt den numera upphävda lagen (1990:1114) om värdepappersfonder (7 a §).

De fonder som bolaget har förmedlat har varken inansökt eller haft Finansinspektionens tillstånd. Att sälja fonderna i Sverige är alltså i strid med svensk lag.

Bolaget har vid sin analys av de förmedlade produkternas rättsliga status kommit fram till att dessa är fonder och att dessa måste ha tillstånd i enlighet med 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder för att få förmedlas i Sverige. Mondial Investments PCC Limited har också upprättat ett utkast till ansökan om tillstånd enligt 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder. Vidare har bolaget uppgett att Mondial Investments PCC Limited och bolaget kommer att göra de eventuella förändringar i fondprodukten som är nödvändiga för att dessa ska få säljas i Sverige.

Bolaget har även stoppat all försäljning av dessa fondandelar och uppgett att ingen förmedling av fondandelar kommer att ske förrän Mondial Investments PCC Limited erhållit tillstånd enligt 1 kap. 9 § lagen om investeringsfonder.

Samarbetspartners

Bolaget har uppgett att det samarbetar med ett 60-tal försäkringsmäklare. Dessa förmedlar alltså på bolagets uppdrag de fondandelar som omnämns ovan. Bolaget har vidare uppgett att samtliga kunder erhåller samma avtalspaket, dvs. depåavtal, låneavtal, information m.m. oavsett om de är kunder direkt hos bolaget eller via en försäkringsmäklare. Bolaget har uppgett att försäkringsmäklarna skickar allt material åter till bolaget som sedan i sin tur vidarebefordrar materialet till fondföretaget. Bolaget har vidare uppgett att det arbetar på samma sätt även med ett annat bolag som inte står under Finansinspektionens tillsyn.

Förmedling av fondandelar och andra finansiella instrument fordrar som huvudregel tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket 2 lagen om värdepappersrörelse. Ett undantag görs i 1 kap. 3b § lagen om värdepappersrörelse för försäkringsmäklare i vissa fall. Den som är registrerad som försäkringsmäklare enligt 3 § första stycket 1 och 2 lagen (1989:508) om försäkringsmäklare, behöver inte tillstånd om verksamheten endast är en sidoverksamhet till försäkringsmäklarrörelsen och enbart avser andelar i investeringsfonder eller sådana företag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om investeringsfonder, kundens order vidarebefordras endast direkt till fondbolag och fondföretag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om investeringsfonder, och mäklaren i denna verksamhet inte tar emot kundens medel eller fondandelar.

Det ska, enligt 3 § andra stycket lagen om försäkringsmäklare, registreras om en försäkringsmäklare bedriver verksamhet i enlighet med 1 kap. 3 b § lagen om värdepappersrörelse.

En försäkringsmäklare får alltså inte förmedla fondandelar annat än direkt till fondbolaget eller fondföretaget. Bolagets samarbetspartners får alltså inte utan vidare förmedla de Guernseybaserade fonderna till bolaget. De fondandelar försäkringsmäklarna förmedlar kan dessutom endast avse andelar i investeringsfonder eller sådana företag som avses i 1 kap. 7 och 9 §§ lagen om inve-

steringsfonder. Som framgår av föregående avsnitt saknar fonderna tillstånd enligt lagen om investeringsfonder.

Det är anmärkningsvärt att de försäkringsmäklare som samarbetar med bolaget förmedlar otillåtna finansiella produkter. Det åligger givetvis bolaget att kontrollera att deras samarbetspartners har vederbörliga tillstånd. Här är det inte heller fråga om enstaka samarbetspartners bland flera, utan en från bolaget medveten vald distributionskanal. Bolaget har genom denna valda distributionsform inte uppfyllt kraven på en sund verksamhet.

Bolaget har emellertid nu informerat sina samarbetspartners om att bolaget tillsvidare stoppat all försäljning och marknadsföring av nämnda fondandelar vilket innebär att något samarbete för närvarande inte är aktuellt. Bolaget har också uppgett att vid eventuella framtida samarbeten kommer bolaget att säkerställa att dessa samarbeten överensstämmer med gällande regelverk.

Övriga brister

Försäkring

Ett värdepappersbolag ska, i enlighet med 5 kap. 2 § lagen om värdepappersrörelse, ha en försäkring för skadeståndsskyldighet som det kan komma att ådra sig vid utförande av tjänster i rörelsen.

Bolaget har under hela 2003 samt till den 2 juni 2004 inte haft någon ansvarsförsäkring.

Bolaget har bekräftat att det inte funnits någon ansvarsförsäkring, men uppgett att det nu tecknat en sådan. Finansinspektionen har också, den 3 juni 2004, fått detta bekräftat från försäkringsbolaget. Bolaget har dessutom nu tecknat en ansvarsförsäkring med ett retroaktivt datum per den 1 januari 2000.

Information till kund

Av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2002:7) om uppföranderegler på värdepappersmarknaden 5 kap. 1 § framgår att den information ett värdepappersbolag lämnar till sina kunder ska vara rättvisande och anpassad efter kundens behov av information.

Vid tidpunkten för platsbesöket fanns på bolagets hemsida information om att de finansiella instrumenten som bolaget förmedlade var aktieindexobligationer. Bolaget har senare skriftligt till Finansinspektionen uppgett att de finansiella instrument bolaget förmedlar är fondandelar. Att bolaget tidigare uppgett att det förmedlar aktieindexobligationer beror enligt bolaget på att de tidigare förmedlade fonder som var kopplade till ett aktieindex.

Bolaget har numera ändrat sin hemsida så att det där framgår att bolaget förmedlar fondandelar. Bolaget har vidare uppgett att de kommer att kontrollera att den information bolaget lämnar till sina kunder är korrekt och relevant.

Årsredovisning

Enligt 3 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2003:5) om insändande av årsredovisningar ska årsredovisningen för ett värdepappersbolag ha kommit in till Finansinspektionen senast den 31 mars.

Bolaget begärde den 30 mars 2004 anstånd med att sända in årsredovisningen 2003. Finansinspektionen medgav inget tillstånd. Bolaget inkom den 29 september 2004 med en årsredovisning. Bolaget har emellertid påpekat att årsredovisningen inkom till Bolagsverket redan den 28 juni 2004.

Ny verkställande direktör

Enligt 2 kap. 4 § första stycket lagen om värdepappersrörelse ska ett värdepappersbolag ha en verkställande direktör. Enligt Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1998:13) om rapporteringsskyldighet vid utseende av vissa ledande befattningshavare ska bl.a. värdepappersbolag underrätta Finansinspektionen när bl.a. ny verkställande direktör utses eller avses bli utsedd. Informationen ska lämnas skriftligen. Enligt 2 kap. 1 § första stycket 4 lagen om värdepappersrörelse ställs krav på den verkställande direktören. De uppgifter som bör lämnas till Finansinspektionen vid utseende av bl.a. ny styrelseledamot och verkställande direktör framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1998:14) om ägar- och ledningsprövning.

Bolaget har uppgett att bolagets tidigare VD Joel Green tillträdde som VD den 1 november 2003. Detta informerades Finansinspektionen muntligen om vid ett möte med Finansinspektionen den 30 oktober 2003.

Någon ansökan om ledningsprövning av Joel Green i egenskap av verkställande direktör har inte inkommit till Finansinspektionen.

Den 1 oktober 2004 tillträdde en ny verkställande direktör i bolaget, Fred S Dahl. Fred S Dahl, som är norsk medborgare och bosatt i Schweiz, är sedan ett år ledamot i styrelsen i bolaget.

Bolaget har uppgett att det informerat Bolagsverket om bytet av verkställande direktör samt att Fred S Dahl redan är prövad hos Finansinspektionen i egenskap av styrelseledamot.

Någon ansökan om ledningsprövning av Fred S Dahl i egenskap av verkställande direktör inkom aldrig till Finansinspektionen.

Bolaget har därefter, den 4 mars 2005, informerat Finansinspektionen om att de utsett en ny verkställande direktör, Janos Pataky, samt därefter ingett en ansökan om ledningsprövning av Janos Pataky.

Stora exponeringar

Enligt 5 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag (kapitaltäckningslagen) får värdet av ett instituts exponering gentemot en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning inte överstiga 25 procent av institutets kapitalbas. Om en kund eller en grupp av kunder med inbördes anknytning är moderföretag eller dotterföretag till institutet eller dotterföretag till moderföretaget, får värdet av exponeringen inte överstiga 20 procent av institutets kapitalbas. Enligt 7 kap. 11 § andra stycket kapitaltäckningslagen ska ett institut utan dröjsmål anmäla till Finansinspektionen om gränsvärdena för stora exponeringar överskrids.

Bolaget förmedlar fondandelar i fonder där moderbolaget Mondial Securities AG är fondadministratör. För detta erhåller bolaget ersättning från moderbolaget. Denna ersättning har inte fakturerats löpande vilket inneburit att bolagets fordran på moderbolaget ackumulerats. Detta har medfört att bolaget vid ett flertal tillfällen redovisat otillåten stor exponering enligt kapitaltäckningslagen. Finansinspektionen har under hösten 2003 påpekat för bolaget att det inte får överträda regelverket systematiskt. Trots detta påpekande rapporterade bolaget att det fanns en otillåten stor exponering per 2003-12 som uppgick till 66 procent av kapitalbasen.

Bolaget har sedan i skrift till Finansinspektionen den 22 oktober 2004 uppgett att moderbolaget sedan 2003 förändrat periodiseringen för utbetalning av provisioner vid fondstart så att dessa betalas ut månadsvis. Vidare har bolaget sedan 2003 månatlig fakturering för utförda tjänster till moderbolaget.

Trots denna uppgivna förändring inkom till Finansinspektionen, så sent som den 28 oktober 2004, en ansökan om dispens för stora exponeringar hänförlig till den 20 september 2004.

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse. I ärendets slutliga handläggning har, förutom generaldirektören Ingrid Bonde, chefsjuristen Gent Jansson och biträdande avdelningschefen Joakim Schaaf. Föredragande har varit Maria Bülund Dyrefors.

Bengt Westerberg

Maria Bülund Dyrefors

Kopia för kännedom till
Den av Finansinspektionen förordnade revisorn
Bolagsverket, Mia Bergman
Finansdepartementet
Insättningsgarantinämnden, Per Swahn
Riksbanken, Maria Eriksson
Konsumentverket
Stockholmsbörsen Aktiebolag, Karin Grefberg
Svenska Fondhandlareföreningen
Upplysningscentralen UC AB
VPC AB
Revisorsnämnden